

TANTÁRGYI PROGRAM

(BSc)

TÁRGY ADATAI:

NÉV: Területfejlesztési törekvések Magyarországon

KÓD: B113532

KREDITÉRTÉK: 2

SZÁMONKÉRÉS: kollokvium

ELŐFELTÉTEL: -

ELŐADÁS/GYAKORLAT: 2 óra előadás

AJÁNLOTT SZEMESZTER: 3

AZ ELSAJÁTÍTANDÓ ISMERETANYAG LEÍRÁSA:

A történeti regionalitás vizsgálati kategóriái és módszerei. A magyar állam nagymedencei térszerkezetének kialakulási folyamata és összetevői a 10. és 16. század között. A népesség és a települések sűrűségének összefüggései a térhasznosítás eltérő formáival és intenzitásával. Aktív és passzív áramlási térállapotok, centrum-, előtér- és háttértérségek kialakulása. Térkapcsolati, történeti és politikai régiók a 14-16. századi Magyarországon. A nagymedencei térszerkezet egyensúlyának megbomlása a 16-17. században. A térszerkezet és területi közigazgatás Habsburg-kori rekonstrukciója. A nagymedencei térszerkezet centrális átszervezése. A kiegyezés utáni területi közigazgatás jellemzői. A várossűrűség területi különbségei. Fejlettségi és modernizációs különbségek szerepe a területi tagolódás irányainak kialakulásában. Gazdasági szerveződésű régiók a 19. és 20. század fordulóján. Statisztikai régiók. A regionális térkapcsolatok és téregységek felbomlásának következményei az 1920 utáni térfolyamatokban. Területfejlesztési jellegű intézkedések Magyarországon 1945 előtt (a kiegyezés időszakában és a két világháború között). Területfejlesztés 1945 után közvetlenül és az ötvenes években. A területfejlesztés új irányai 1956 után. Gazdasági reform és területfejlesztés 1968 után. A stagnálás időszaka: 1976-1989. Területfejlesztés a rendszerváltozás után.

IRODALOM:

KÖTELEZŐ(K):

Süli-Zakar István – Csüllög Gábor: A regionalizmus történelmi előzményei Magyarországon. In: Süli-Zakar I. (szerk.) A terület és településfejlesztés alapjai. – Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2003. pp. 17-46.

Csüllög Gábor: A középkori Magyarország térszerkezete. – Földrajzi Közlemények 2000. 1-4. pp. 100-130.

Csüllög Gábor: Megjegyzések a régiók kialakításához Magyarországon: történeti előzmények, következmények, lehetőségek. – In: Süli-Zakar István (szerk.):

Társadalomföldrajz – Területfejlesztés II. Debreceni Egyetem

Társadalomföldrajzi és Területfejlesztési Tanszék 2003. pp. 461-478.

Illés Iván: Területfejlesztés Magyarországon a 20. században (Kézirat)

AJÁNLOTT(AK):

Enyedi György – Horváth Gyula (szerk.): Táj, település régió. Magyar Tudománytár. – MTA - Kossuth Kiadó, Budapest 2002.